

Handläggare
Frida Nordström
08-508 876 16

Till
Kommunstyrelsen
Rotel II

Promemorian - Aktivitetskravet i plan- och bygglagen. Svar på remiss

Sammanfattning

Finansdepartementet har remitterat ett förslag om ändring av aktivitetskravet i plan- och bygglagen. Förslaget är ett förtydligande av genomförandet av MKB-direktivet och innebär att beslut om detaljplaner som avser ett MKB-projekt kan överklagas även om skriftliga synpunkter inte framförts under granskningstiden.

Exploateringskontoret har inga synpunkter på att plan- och bygglagen anpassas till den europeiska lagstiftningen, men konstaterar att promemorian underskattar de kostnader som kan drabba kommunen som följd av ett överklagande och förseningar.

Remissen

Stockholms stad har fått finansdepartementets promemoria Aktivitetskravet i plan- och bygglagen (Ds 2021:36) på remiss. Kommunstyrelsen har skickat remissen till exploateringsnämnden för svar senast 25 januari 2022. På grund av den korta svarstiden yttrar sig exploateringskontoret direkt till kommunstyrelsen.

Promemorian innehåller förslag på ändring av aktivitetskravet i plan- och bygglagen och är ett förtydligande av genomförandet av MKB-direktivet¹. I direktivet finns krav som motsvarar krav i den så kallade Århuskonventionen och som innebär att den berörda allmänhet som har ett tillräckligt intresse eller som hävdar att en rättighet kränkts, ska ha rätt att få den materiella och formella giltigheten av vissa beslut, handlingar och underlåtenheter som har betydelse för miljön prövad av domstol eller något liknande organ. Förslaget till ändring följer på en EU-dom och att Europeiska kommissionen i en formell underrättelse framfört att aktivitetskravet inte är förenligt med MKB-direktivet.

Exploateringskontoret
Miljö och teknik

Fleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 876 16
Växel 08-508 276 00
frida.nordstrom@stockholm.se
exploateringskontoret.expl@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU.

I miljöbalken finns bestämmelser som reglerar möjligheten till rättslig prövning för ideella föreningar och andra juridiska personer som har som huvudsakligt ändamål att tillvarata natur- eller miljöskyddsintressen. Dessa ideella föreningar och juridiska personer får enligt plan- och bygglagen överklaga:

- ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för vissa infrastrukturprojekt och byggprojekt för turism och fritid som dels omfattas av kraven i MKB-direktivet, dels genomförs i svensk rätt genom bestämmelser i plan- och bygglagen (s.k. MKB-projekt), och
- ett beslut att ge bygglov eller positivt förhandsbesked för ett MKB-projekt som ska föregås av en bedömning av om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

I plan- och bygglagen finns också det så kallade aktivitetskravet som begränsar möjligheten att överklaga kommunala beslut om att anta, ändra eller upphäva detaljplaner. Aktivitetskravet innebär att överklagan endast får göras om synpunkter framförts skriftligen under granskningstiden och sedan inte tillgodosetts. Det remitterade förslaget innebär att aktivitetsregeln inte ska gälla för den som vill överklaga kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan som omfattas av MKB-direktivet.

Konsekvenser

Förslaget innebär främst konsekvenser för kommuner eftersom det innebär att den som vill överklaga ett beslut om att anta, ändra eller upphäva en detaljplan som avser ett så kallat MKB-projekt inte längre behöver ha framfört skriftliga synpunkter under granskningstiden. Om förutsättningar framförs först efter antagandet av planen, finns det en risk att kommunens beslut upphävs på grund av felaktiga avvägningar mellan intressen. Denna risk bedöms i promemorian som liten.

Exploateringskontorets synpunkter

I promemorian framställs en bestämd tolkning av kommissionens synpunkter och EU-domstolens domar. Slutsatsen är att aktivitetskravet inte längre kan gälla för detaljplaner som avser ett MKB-projekt. Exploateringskontoret har inte gjort någon egen

tolkning av rättsläget och har därför heller inga synpunkter på den föreslagna författningsändringen.

Exploateringskontoret menar dock att de konsekvenser som förslaget medför underskattas. Exploateringskontoret delar uppfattningen att förslaget troligen inte innebär att fler kommunala beslut upphävs. Men längre planprocesser och uppskjutna projekt kan, utöver en lägre bostadsutbyggnadstakt, innebära ökade kostnader för utbyggnad av allmän plats inom en detaljplan.

Exploateringskontoret anser att det är viktigt att synpunkter på ett planförslag framförs under granskningstiden så att miljöbedömningsprocessen, som sker parallellt med planprocessen, kan integrera miljöaspekterna i de detaljplaner som kan antas innebära en betydande miljöpåverkan. Hela syftet med samrådsprocessen är att i ett tidigt skede samla in information, synpunkter och önskemål som berör planen och sedan väga in dessa i planarbetet.

Slut

Johan Castwall
Förvaltningschef

Göran Carlberg
Avdelningschef

Anders Johnson
Enhetschef